

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งจะแข่งขันกับนานาประเทศได้ ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมซึ่งประเทศไทยอยู่ระหว่างการยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ซึ่งต้องขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในลักษณะที่เน้นคุณภาพคนในบริบทของสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ในขณะที่อาเซียนได้กำหนดกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) มุ่งสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศต่าง ๆ ทั้งในและนอกภูมิภาคอยู่ระหว่างการปรับตัว เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทั้งในเชิงโอกาสและความท้าทายสำหรับประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป โครงสร้างประชากรของอาเซียนจะเปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ กำลังแรงงานใหม่ที่เข้าสู่ตลาดลดลงและจะเผชิญกับสภาวะการขาดแคลนแรงงาน ในขณะที่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ บางประเทศมีกำลังแรงงานที่มากมาย จากผลการศึกษาของศูนย์นวัตกรรมนโยบายมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรีเกี่ยวกับการผลิตกำลังคนระดับกลาง ระดับช่างเทคนิคและอาชีวะระดับสูง มีปัญหาคล้ายกัน คือผลิตตามศักยภาพความพร้อมของผู้ผลิต ขาดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะตอบสนองความต้องการของประเทศในด้านใด เท่าใด การจัดทำหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนการสอนมักไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานการวิเคราะห์อาชีพว่าในหนึ่งอาชีพ ต้องกรรทักษะมากกว่า 1 ด้าน (มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี, 2550)

ต่อไปในอนาคตอีก 10-15 ปีข้างหน้า เศรษฐกิจและอาชีพของคนไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่จะเป็นเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น แรงงานในภาคเกษตรกรรมจะลดลงต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยอาจเหลือผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมเพียงประมาณร้อยละ 30-40 ส่วนอาชีพที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตจะเป็นอาชีพที่ผูกพันอยู่กับงานอุตสาหกรรมและบริการ โดยจะใช้เทคโนโลยีในระดับกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรช่างฝีมือ เช่น ช่างเทคนิคช่างเชื่อมโลหะ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น อาชีพที่เกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยว เช่น งานโรงแรมร้านอาหาร กิจการนำเที่ยว เป็นต้น มาตรฐานความสามารถในการประกอบอาชีพ และการยอมรับร่วมกันของอาเซียน การกำหนดและการรับรองมาตรฐานความสามารถในการประกอบอาชีพของประชากรประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนจะดำเนินการร่วมกัน มาตรฐานความสามารถในการประกอบอาชีพระดับชาติมีลักษณะที่สอดคล้องกัน เน้นมาตรฐานฝีมือที่กำหนดขึ้นในเชิงคุณภาพบนฐานของทักษะหรือสมรรถนะ ซึ่งต่อยอดกันได้ในแต่ละระดับแทนที่จะเน้นเพียงในเชิงปริมาณจากจำนวนชั่วโมงการฝึกทักษะ (พัชรวลัย วงศ์บุญสิน, 2553)

ในขณะเดียวกันหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา สถานศึกษาของรัฐและเอกชนต่าง ขั้วเคลื่อนงานในภารกิจที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการอาชีวศึกษากับการจัดการเรียนการสอนในการ พัฒนากำลังคนที่เข้าไปสู่ตลาดแรงงานให้มีสมรรถนะและความสามารถตรงตามที่กฎหมายกำหนด และเร่งรัดพัฒนาผลิตภาคแรงงานและสร้างกลไก เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ ของโลกที่กำลังก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เน้นให้ ผู้เรียนเกิดการประยุกต์ใช้ความรู้ บูรณาการองค์ความรู้ ทักษะคุณธรรมจริยธรรมเข้าด้วยกัน เพื่อสร้าง ความเข้มแข็งแก่ชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ พัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกันต่อตนเองและสังคม รวมทั้งการพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานเพื่อรองรับการ แข่งขันของประเทศ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 เน้นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาและ การฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวข้างต้น โดยได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งมีภาระหน้าที่ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเพื่อยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน จึงได้กำหนดนโยบายในการยกระดับทักษะฝีมือและเตรียมความพร้อมแก่กลุ่มเป้าหมาย ให้มีสมรรถนะที่ได้มาตรฐานสากล ภายใต้ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งเป็นหน่วยที่ใชผลผลิตของอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน นำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาและฝึกอบรมให้มี ความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติ หรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

ปัจจุบันการจัดการอาชีวศึกษาของชาติได้พัฒนามาเป็นลำดับ มีการออกกฎหมายเป็น พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ สำหรับนำไปใช้ในการบริหารจัดการ กำกับควบคุม การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา นับตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงสู่การปฏิบัติจะเชื่อมโยงกันเป็นเสมือน ลูกโซ่ ซึ่งมีสาระที่สำคัญดังนี้ “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 หมวด 4 ความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มาตรา 52 วรรคสาม กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษา ในสถานประกอบการให้จัดการสอนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพหรือจัดการสอน ตามหลักสูตรที่สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดทำขึ้นและได้รับการ อนุมัติจากคณะกรรมการสภาของสถาบัน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตาม หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของการ จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ แผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น โดยได้กำหนดนโยบายในการยกระดับทักษะฝีมือและเตรียม ความพร้อมแก่กลุ่มเป้าหมายให้มีสมรรถนะที่ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับการปรับโครงสร้าง

เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและการผลิตสินค้าและบริการที่มีการแข่งขันทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณและระยะเวลาในการผลิต ภายใต้ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการ

กรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2553 ข้อ 3 กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะหรือความสามารถ (Competency) ที่สำคัญ ได้แก่ การคิด การวิเคราะห์ วางแผน จัดการ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำสอนงานและบูรณาการความรู้อย่างเป็นระบบในระดับผู้ควบคุมงาน และข้อ 4 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ ในการจัดการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผลิตผู้มีความรู้และทักษะในระดับเทคนิคสามารถปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิค ควบคุมการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และสถานประกอบการ สามารถประกอบอาชีพอิสระและพัฒนาตนเอง ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีถือได้ว่าเป็นเมืองหลวงของภาคใต้ตอนบน เป็นศูนย์กลางในทุก ๆ ด้าน ทั้งของภาครัฐและเอกชน มีสถานประกอบการทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่จำนวนมาก ธุรกิจหลายประเภทกำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เช่น ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งในขณะนี้ มีสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกำลังเกิดขึ้นมากมายในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ความต้องการแรงงานหรือบุคลากรด้านวิชาชีพ ระดับช่างเทคนิค หรือระดับปฏิบัติการ เพื่อเข้าไปทำงานนั้น ผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีสมรรถนะครบทุกด้านเข้าไปเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของทุกกลุ่มทั้งสถานประกอบการ นายจ้างรวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน จะต้องคำนึงถึงสมรรถนะของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ว่าสอดคล้อง และตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

อาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยงานภายในโครงการสร้างการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยการอาชีพไชยา วิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ และวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี แห่งที่ 2 ซึ่งภารกิจหลักคือการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะ ผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการต่อผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทช่างอุตสาหกรรมในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านอาชีวศึกษาว่า สถานประกอบการมีความต้องการอย่างไรต่อผู้สำเร็จการศึกษา

ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษา จะได้พัฒนาหลักสูตรหรือมาตรฐานสมรรถนะหรือองค์ประกอบอื่นที่ส่งผลให้เกิดสมรรถนะกับผู้สำเร็จการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทช่างอุตสาหกรรมในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความต้องการของสถานประกอบการ ตามขนาดของสถานประกอบการ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาชีพและการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ตามความต้องการที่สถานประกอบการ
2. ผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงอย่างผู้บริหารสถานศึกษาจะได้ทราบถึงหลักการบริหารงานที่เป็นระบบ จะได้คำนึงถึงความพร้อมของทรัพยากร ในการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา เช่น ผู้สอน เครื่องมือและอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึก งบประมาณ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการในสถานศึกษาให้คล้ายกับสถานประกอบการที่สำคัญคือ หลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความต้องการสถานประกอบการ 3 สมรรถนะประกอบด้วย
  - 1.1 สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ด้านเจตคติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการมีวินัยในตนเอง
  - 1.2 สมรรถนะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม ด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านความสามารถในการตัดสินใจ
  - 1.3 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการวางแผนการทำงาน และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงาน ผู้จัดการ หัวหน้าแผนก หัวหน้างาน หรือเจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้ลงนามความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 355 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงาน ผู้จัดการ หัวหน้าแผนก หัวหน้างาน หรือเจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้ลงนามความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จำนวน 188 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างจากสูตร Yamane และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากแบ่งตามสัดส่วนของขนาดสถานประกอบการ

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 ตัวแปรต้น คือ สถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้ลงนามความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเป็น 3 ขนาด ได้แก่ สถานประกอบการขนาดเล็ก สถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่

2.3.2 ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความต้องการสถานประกอบการ แบ่งเป็น 3 สมรรถนะประกอบด้วย

1) สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ด้านเจตคติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านกर्मวินัยในตนเอง

2) สมรรถนะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านความสามารถในการตัดสินใจ

3) สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการวางแผนการทำงาน และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย และได้สังเคราะห์จากงานวิจัยของจินทิมา ไหญ่ยิ่ง (2552) กฤษณะ จันเพชร (2552) อนเนก เทียนบุชา (2552) พัฒนะ ธนฤตพุดธิเมธ (2553) ภูษงค์ จันทรจิระ (2553) อภิรัตน์ โสพศ (2554) กฤตพร ชูเส็ง (2554) รัตติกาล ละเต็บชั้น (2554) หทัยรัตน์ บัณฑิตยารักษ์ (2554) และเบญจพจน์ มีเงิน (2556)

แล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยของตนเองโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สถานประกอบการที่มีขนาดต่างกันมีความต้องการต่อสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา** หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบด้วยสมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม สมรรถนะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ

2. **สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม** หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาที่แสดงออกมาในแต่ละด้านประกอบด้วย ด้านเจตคติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการมีวินัยในตนเอง วัดโดยแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 24 ข้อ

2.1 **ด้านเจตคติ** หมายถึง ท่าที ความรู้สึกนึกคิดของผู้สำเร็จการศึกษาต่อสถานประกอบการ ที่แสดงถึงความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ ให้การสนับสนุน ปกป้องรักษาผลประโยชน์ ห่วงใยในความเจริญก้าวหน้าและมีความผูกพันต่อสถานประกอบการ

2.2 **ด้านมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง การแสดงออกของผู้สำเร็จการศึกษา ในการให้เกียรติผู้อื่น มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความร่วมมือในการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน และแสดงออกถึงการเสริมสร้างความสามัคคี

2.3 **ด้านความรับผิดชอบ** หมายถึง การแสดงออกของผู้สำเร็จการศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ ตั้งใจ สนใจ พากเพียร พยายาม ต่อหน้าที่การทำงาน ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงคุณภาพของงานและดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร

2.4 **ด้านความมีวินัยในตนเอง** หมายถึง การแสดงออกของผู้สำเร็จการศึกษาในการปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ทางวิชาชีพ ในเรื่องการแต่งกาย การมาปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด การเตรียมความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยคำนึงถึงกฎความปลอดภัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

3. **สมรรถนะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น** หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษา ที่แสดงออกมาในแต่ละด้านประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ วัดโดยแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 24 ข้อ

3.1 **ด้านความเป็นผู้นำ** หมายถึง การแสดงออกของผู้สำเร็จการศึกษา ในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีบุคลิกภาพที่ดี เชื่อมมั่นในตนเอง มีความอดทน มีความกล้าในการคิด การกระทำการแสดงออก และนำเสนอความคิด เหตุผลที่เป็นประโยชน์

3.2 **ด้านการทำงานเป็นทีม** หมายถึง การแสดงออกของผู้สำเร็จการศึกษา ในการรับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของผู้อื่น ปฏิบัติงานภายใต้เป้าหมายเดียวกัน แสวงหาวิธีการแก้ไขในสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ รวมทั้งมีสุขภาพจิตที่ดีทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.3 **ด้านความสามารถในการสื่อสาร** หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา ในการนำเสนอความคิด เหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่องาน โดยการพูด เขียน สรุประเบียดสำคัญจากการฟัง การอ่านได้ ใช้กริยาวาจาที่ดี ถูกต้องตามกาลเทศะ

3.4 ด้านการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในการตัดสินใจหาทางเลือกแก้ปัญหาในปฏิบัติงาน โดยใช้ทักษะ เหตุผล ไหวพริบปฏิภาณ รวมถึงเลือกในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ยุติข้อขัดแย้งในการปฏิบัติได้ดี ตัดสินใจตามระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับของสถานประกอบการ

4. **สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ** หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาที่แสดงออกมาในแต่ละด้านประกอบด้วย ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ วัดโดยแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ

4.1 ด้านความรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา ในการนำความรู้ไปใช้ทำงาน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น มีความรู้พื้นฐานตามหลักวิชาการในวิชาชีพที่เรียน ด้านการใช้เทคโนโลยี และระบบความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนประยุกต์ใช้ความรู้ในลักษณะงานต่าง ๆ

4.2 ด้านทักษะวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพด้วยความชำนาญ โดยใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานเสร็จสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน ราบรื่น และเผยแพร่เทคนิคใหม่ ๆ ทางด้านวิชาชีพที่เรียน รวมทั้งเลือกการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

4.3 ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เป็นประโยชน์ การดัดแปลงความรู้เดิมมาประยุกต์ให้เกิดความรู้ใหม่ หรือทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ คิดค้น ทดลองเพื่อสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ตลอดเวลา

4.4 ด้านการวางแผนการทำงาน หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในการวางแผนใช้ทรัพยากร การป้องกันปัญหาเพื่อให้ปฏิบัติงานได้ตามแผนงาน รวมทั้งการเลือกแนวทางที่เหมาะสม การกำหนดทิศทางของสถานประกอบการ โดยใช้ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบการวางแผนการทำงาน

4.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในการใช้งาน ติดตั้งคอมพิวเตอร์เข้ากับอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดการเอกสาร จัดการฐานข้อมูล ผลิตสื่อ และนำเสนอผลงาน สืบค้นข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลเพื่อพัฒนาสถานประกอบการ

5. **สถานประกอบการ** คือ สถานที่ที่ประกอบกิจการ กิจกรรม ทั้งในภาคธุรกิจที่มุ่งหวังผลกำไรและภาครัฐที่มุ่งหวังการให้บริการสาธารณะหน่วยงาน ทั้งองค์กรภาครัฐหรือเอกชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้ลงนามความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.1 สถานประกอบการขนาดเล็ก หมายถึง หน่วยงาน องค์กรภาครัฐหรือเอกชน ที่มีพนักงาน จำนวน 1 - 20 คน

5.2 สถานประกอบการขนาดกลาง หมายถึง หน่วยงาน องค์กรภาครัฐหรือเอกชน ที่มีพนักงาน จำนวน 21 - 49 คน

5.3 สถานประกอบการขนาดใหญ่ หมายถึง หน่วยงาน องค์กรภาครัฐหรือเอกชน
ที่มีพนักงาน จำนวน 50 คนขึ้นไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved